

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Ajankohtaista ammatillisen koulutuksen vankilaopetuksesta

Ylitarkastaja Tarja Koskimäki
20.11.2024

Yleistä ammatilliseen koulutukseen liittyen

- Vuonna 2019 annetut linjaukset ja periaatteet –asiakirja tarpeen päivittää
 - Tehdään OKM:n, OM:n, OPH:n ja RISE:n yhteistyönä
 - Verkoston työnä tarpeelliset tarkennukset myös Vankka-hankkeessa laadittuun ja sen jälkeen päivitettyyn Vankilaopetuksen käsikirjaan
 - Tarpeellista myös toiminnanohjauksen kokeilun vuoksi
- Toisen asteen ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilu 1.1.2026 alkaen/HE
 - Haku keväällä 2025
 - Kokeiluluvan saavat järjestäjät voivat järjestää ammatillista koulutusta myös vankilaopetuksena
 - Edelleenkin muutkin voivat järjestää, mutta tehtävä järjestämisluvassa mahdollistaa lisärahoituksen
- Vuoden 2026 alusta muuttuu myös ammatillisen koulutuksen rahoitus/HE
 - Vaikutus vankilaopetuksena järjestetyn ammatillisen koulutuksen rahoitukseen

Toiminnanohjauksen kokeilu

- 1.1.2026 – 31.12.2033
 - Kaksi neljän vuoden strategiakautta
- Parempi vaikuttavuus ja laatu
- Tavoitteiden yhteensovittaminen ja järjestäjien ja OKM:n välinen vuoropuhelu
- Neuvottelu ja sopiminen
- Enintään 40 järjestäjää; valinta haun ja pisteytyksen perusteella
- Laaja toimintavapaus ja järjestämisluvat

Koulutuksen järjestäjät ja OKM samalla puolella pöytää

Neuvottelumenettely

Keskustelut ei kokeiluvan perusteella toimivien järjestäjien kanssa strategiakauden tavoitteista

Alustava aikataulu toiminnanohjauksen kokeilulupien osalta

- Aikataulu 19.11.2024 arvioituna
 - Haku: alkuvuosi 2025
 - Päätökset: syksyllä 2025
 - Ensimmäisiin neuvotteluihin valmistautuminen syksy 2025 – alkukevät 2026
 - Neuvottelut: loppukevät – alkukesä 2026

Vuoden 2026 alusta muuttuva ammatillisen koulutuksen rahoitus/HE

1/2

- HE:ssä vankilaopetuksesta on todettu seuraavaa:
 - Vankilaopetusta on rahoitettu tämän vankilaopetuksen korotuskertoimen perusteella hyvin marginaalisesti, noin 1,3 miljoonalla eurolla eli runsaan puolen promillen verran koko rahoituksesta.
 - Vankilaopetusta järjestää 15 koulutuksen järjestäjää, ja kaikkien niiden rahoituksesta vankilaopetuksen osuus on hyvin marginaalinen, promilleluokkaa.
 - On kuitenkin perusteltua, että vankilaopetus on pysyvä osa ammatillisen koulutuksen rahoitusta jatkossakin.
 - Vankilaopetuksen rahoituksen siirtäminen osaksi harkinnanvaraista rahoitusta selkeyttäisi osaltaan laskennallista rahoitusta, mutta turvaisi samalla vankilaopetukselle kohdennetun rahoituksen.

Vuoden 2026 alusta muuttuva ammatillisen koulutuksen rahoitus/HE

2/2

- Lisärahoituksen mahdollistama oikeus järjestää vankilaopetusta annettaisiin jatkossakin oikeutena järjestämisluvassa
 - niille, joille myönnetään kokeilulupa, myönnetään myös oikeus vankilaopetuksen järjestämiseen
- Tällä hetkellä 15 järjestäjän joukko on volyymiltaan ja kustannuksiltaan hyvin heterogeeninen
 - kriteerit: vielä ei ole ehditty yksityiskohtaisemmin miettiä
 - vankilaopetus rahoitettaisiin jatkossa kuitenkin harkinnanvaraisena rahoituksena
 - kun on kyse harkinnanvaraisesta rahoituksesta, ei välttämättä voi rahoittaa ihan sen mukaan mitä kukin ehdottaa hakemuksessaan

Opetus- ja kulttuuriministeriön kirje kaikille toisen asteen koulutuksen järjestäjille 24.10.2024

- Taustalla apulaisoikeusasiamiehen päätös toukokuulta 2024
 - pitää välttämättömänä, että opetus- ja kulttuuriministeriö ohjaa koulutuksen järjestäjiä lainsäädännön soveltamisessa niin, että alaikäisten vankien ja rajoitustoimenpiteiden kohteena olevien sijoitettujen lasten oppivelvollisuuden suorittaminen ja sivistykselliset oikeudet tulevat turvatuiksi
 - apulaisoikeusasiamies pitää tärkeänä, että ministeriö samalla ohjeistaisi kodin ulkopuolella asuvan vammaisen lapsen sivistyksellisten oikeuksien turvaamisesta.
- OKM kehottaakin nyt kirjeessä koulutuksen järjestäjiä kiinnittämään erityistä huomiota niiden lainsäädäntöön perustuvaan velvollisuuteen huolehtia em. asioista
- Tämä velvollisuus koskee kaikkia lukiokoulutuksen järjestämisluvan ja ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvan omaavia toimijoita.
- Alaikäisten vankien osalta tehtävästä huolehtiminen ammatillisessa koulutuksessa ei edellytä erillistä tehtävää ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvassa: vankien ammatillinen koulutus
- Edellä mainittujen alaikäisten ja lasten oppivelvollisuuden suorittaminen ja sivistykselliset oikeudet koskevat vankeusrangaistusta suorittavien vankien lisäksi myös tutkintavankeudessa olevia.

Kiitos!